

TRYKK 427

Tjenesteskrifter utgitt av
Norges Statsbaner Hovedkontoret

Forskrifter for hjelpetjenesten ved driftsuhell

4. utgave
Gjelder f.o.m. 1. juni 1989

Ved dette trykk oppheves Trykk 427 3. utgave av 01.01.84.

Liste over rettelsesblad

Rettelsesbladet skal etter foretatt rettelse av trykket registreres her

Rettelsesblad			Rettelsesblad		
Nr.	Innført		Nr.	Innført	
	den	av		den	av
	Merknad			Merknad	
1			16		
2			17		
3			18		
4			19		
5			20		
6			21		
7			22		
8			23		
9			24		
10			25		
11			26		
12			27		
13			28		
14			29		
15			30		

Trykk 427 deles ut til:
 Stasjonene
 Konduktørpersonale
 Lokpersonale
 Lokstallformann
 Vognvisitør
 Banemester og formann
 Bygningsfører og formann

Elektromester og formann
 Verksmester og formann
 Administrasjonspersonale
 Jernbaneskolen
 Forsyningsledere
 Aktivmannskaper i Jernbanens
 sivilforsvar

INNHOLDSFORTEGNELSE

1. Innledning
2. Organisering av hjelpetjenesten
 - 2.1 Den offentlige redningstjeneste
 - 2.2 NSBs hjelpetjeneste
3. Ledelse og oppgaver ved driftsuhell
 - 3.1 Ledelse
 - 3.2 Ledelse på uhellstedet
 - 3.3 Varsling
 - 3.4 Førstehjelp
 - 3.5 Dyr på linjen
 - 3.6 Jording av kontaktledning
 - 3.7 Avsperring og vakthold
4. Toglederens/trafikkjefens gjøremål
5. NSBs ressurser for hjelpetjenesten
 - 5.1 Oversikt
 - 5.2 Utstyr i rullende materiell
 - 5.3 Utstyr på stasjoner som er pålagt utrykningsberedskap
 - 5.4 Innsetting av jernbanens sivilforsvar
 - 5.5 Baneavdelingens utstyr
 - 5.6 Elektrotjenestens utstyr
 - 5.7 Verkstedenes utstyr
6. Opplysninger til presse og kringkasting
7. Rapport til regionsjefen
8. Innberetning til Hovedkontoret
9. NSBs uhellskommisjon
10. Øvelser
11. Gassvern
12. Radioaktive stoffer - strålingsfare
13. Helikopterlandingsplass
14. Forholdsregler ved ulykker ved elektrisk strøm
15. Hjelp/samtaler til personale som har vært involvert i ulykker/større driftsuhell m.v.

16. *Revisering av luftambulanse*

Bilag 1 Togtelefon - utstyr og bruk

Bilag 2 Redningsutstyr for utrykning

Bilag 3 Redningsutstyr i konduktørvogner

Bilag 4 Oversikt over melding/innberetning om uhell

Bilag 5 Sjekkliste ved melding fra uhellsted til togleder.

Bilag 6 Sjekkliste for togleder ved videremelding/ varsling

Bilag 7 Oversikter, planer m.v.

Bilag 8 Ulykker ved elektrisk strøm

Bilag 9 Gassmasker

*Bilag 10. Trosskiltet for vandringsstager
med toglederisen*

1. INNLEDNING

NSBs hjelpetjeneste er etablert for å yte/skaffe hjelp ved jernbaneuhell og for å få trafikken i gang igjen. Hjelpetjenesten er basert på innsetting av NSBs egne ressurser og assistanse utenfra.

Ved uhell er det viktig at det varsles omgående til de riktige instanser. Eventuelle skadede personer gis den førstehjelp man kan med de midler en har på stedet.

Assistanse kan ytes av NSBs egne oppsetninger og av den offentlige Redningstjeneste i Norge under politiets ledelse.

Faste rutiner og instruksjoner er viktige beredskapstiltak for at hjelpetjenesten skal kunne funksjonere uten unødige opphold.

Ansvaret for hjelpetjenesten er tillagt persontrafikkdivisjonen - ved sikkerhetskontoret i Hovedkontoret og region-sjefene lokalt.

2. ORGANISERING AV HJELPETJENESTEN

2.1. Den offentlige redningstjeneste

Organisasjonsplan for den offentlige redningstjeneste i Norge er fastsatt ved kgl. res. av 21. september 1973. Av planen framgår bl.a. følgende som vedrører NSB.

Redningstjenesten - som omfatter de virksomheter som i følge tradisjon, internasjonale avtaler og Justisdepartementets bestemmelser - utføres i samarbeid mellom offentlige og private institusjoner og organisasjoner, og har som oppgave først og fremst å redde menneskeliv.

Redningstjenesten ledes av

- 2 hovedredningssentraler, Sola (Stavanger) og Bodø,
- 54 lokale redningssentraler, en i hvert politidistrikt og en på Svalbard.

De lokale redningssentraler dekker land- og sjøområder innenfor de enkelte politidistrikter og enkelte tilstøtende områder.

Anmodning om hjelp skjer over telefon, radio, telex eller på annen hensiktsmessige måte, og rettes til den lokale redningssentral (politiet) i det politidistrikt uhellet er skjedd.

2.2. NSBs hjelpetjeneste

NSBs hjelpetjeneste er organisert regionsvis. Regionsjefen skal forberede tiltak for innsetting av de ressurser som disponeres overensstemmende med de retningslinjer disse forskrifter angir.

Regionsjefen kan rekvirere assistanse fra verksted direkte underlagt Hovedkontoret og fra den offentlige redningstjeneste.

I driftshåndbøkene inntas nødvendige lokale bestemmelser, instruksjoner m.v. for å sikre en effektiv hjelpetjeneste. Politimestre/redningssentraler skal orienteres.

Om uhellskommissjonens virksomhet, se art. 9.

Trykk 427 Forskrifter for hjelpetjenesten ved driftsuhell, Trykk 430 Forskrifter for brannvern og Trykk 431 Forskrifter for jernbanens sivilforsvar dekker delvis samme områder. Det materiell og personale som står til disposisjon kan nyttes innen alle disse områder.

Oversikt over hvordan forskjellige slags uhell skal meldes/innberettes, se Bilag 4.

3. LEDELSE OG OPPGAVER VED DRIFTSUHELL

3.1 Ledelse

Trafikksjefen er normalt leder når større driftsuregelmessigheter er oppstått. Ved togledelsen i Drammen, Hamar og Stavanger kan annen særskilt oppnevnt leder overta trafikksjefens ansvar og oppgaver. Leder vil om nødvendig ta plass på eller i nærheten av toglederkontoret. Han kan tilkalle nødvendig antall sakkyndige fra egne og andre avdelinger. Leder må - i samråd med togleder - kontrollere at redningstog, redskapstog eller annen utrykking er beordret.

I samarbeid med togledelsen og andre sakkyndige planlegger og avgjør lederen hvordan trafikkavviklingen på lengre sikt skal gjennomføres.

3.2 Ledelse på uhellstedet

Ved uhell er det viktig at det straks etableres en effektiv ledelse på stedet. Dette ivaretas etter forholdene av togfører, togekspeditør eller annen ledende person på stedet.

Ved større uhell og innsetting av flere enheter skal det være en koordinerende leder på uhellstedet. Dette bør være en tjenestemann fra trafikkontoret. Hvis det på grunn av særlige forhold ikke foretas utrykning fra trafikkontoret, utpekes koordinerende leder av trafikksjefen (leder).

Ved ankomst til uhellstedet skal denne overta ledelsen og koordinere alle NSBs hjelpeorganer, samarbeide med politi og andre hjelpeorganer utenfra samt ivareta trafikkavviklingen hvis det ikke er tilsatt noen annen til det.

Den koordinerende leder skal forvise seg om at nødvendige tiltak er/bli truffet for å forebygge videre skade og driftsforstyrrelser, holde seg underrettet om, og eventuelt sørge for trafikkavviklingen og orientere de reisende. Toglederen, eventuelt trafikksjefen skal gis en fyldig orientering om situasjonen og antatt varighet av eventuell driftstans. Senere skal leder (trafikksjefen) orienteres til avtalte tider om framdriften i arbeidet. Koordinerende leder skal bære Jernbanens sivilforsvars armbind nr. 8 - hvitt med brune kanter og tekst "Norges Statsbaner".

Ved personskade og ellers når politiet er tilkalt, gjelder flg. fastsatt av Justisdepartementet (brev av 10.2.72):

"Politiet leder etter denne bestemmelse den samlede innsats når to eller flere redningsenheter yter innsats i samme redningstilfelle, men altså ikke direkte selve den innsats som den enkelte redningsenhet bidrar med i redningstilfellet, som derfor finner sted under vedkommende redningsenhets egen leder."

I henhold til dette skal jernbanens koordinerende leder melde

seg på den kommandoplass som politiet oppretter på uhellstedet og bistå politiet under ledelsen av redningsarbeidet. I den utstrekning det er mulig skal lederen oppholde seg på kommandoplassen og derfra samordne jernbanepersonalets arbeid.

Politiet tilkaller ved behov assistanse utenfra.

Når de enkelte enheter av jernbanens hjelpetjeneste kommer til uhellstedet skal vedkommende enhets leder melde seg for jernbanens koordinerende leder.

Det skal gjøres notater, eventuelt tas målinger og lages skisser i den grad dette måtte ha betydning, og særlig dersom noe må fjernes under arbeidet.

Er assistanse tilkalt fra andre etater, organisasjoner og bedrifter (brannvesen, produsenter av giftige gasser m.v.) skal jernbanens koordinerende leder kontakte lederen for vedkommende hjelpeenhet, opplyse at han er jernbanens koordinerende leder og gi orientering om sine funksjoner m.v.

Overordnet personale som møter på uhellstedet, skal straks ta kontakt med koordinerende leder. Uten å gripe inn i koordinerende leders disposisjoner skal vedkommende bistå i nødvendig utstrekning.

Selv om NSBs Uhellskommisjon møter på uhellstedet, skal jernbanens koordinerende leder - sammen med ledere for de tekniske avdelinger - søke å klarlegge årsaken til det inntrufne, bl.a. ved å innhente nødvendige opplysninger fra aktuelt personale.

3.3 Varsling

Skal hensikten med hjelpetjenesten oppnås, må de riktige instanser varsles så raskt som mulig, slik at nødvendige tiltak kan iverksettes uten tidsspille.

"Rask hjelp er dobbelt hjelp."

Det er derfor nødvendig å ha sikre varslingsrutiner - i første rekke til togleder som skal sørge for:

- evt. melding til politi og lege
- evt. innsetting av hjelpetjenestens hjelpe- og arbeidsstyrker
- melding til Arbeidstilsynet og verneombudet i vedkommende verneområde hvis personale i tjeneste er skadet eller drept.

Melding til toglederen skal foruten melderens navn, sted, tidspunkt og eventuelt tognummer inneholde nøyaktige og nøkterne opplysninger om det inntrufne og situasjonen på stedet, jf. Bilag 5.

Om togleders gjøremål forøvrig, se art. 4.

3.4 Førstehjelp

Øyeblikkelig personlig førstehjelp skal kunne ytes på stedet av togfører, konduktører og tilstedeværende jernbanepersonale for øvrig. Ellers har reisende og andre tilstedeværende - også utenom etaten - plikt til å hjelpe. Undersøk om lege eller andre spesielt kvalifiserte er i tog eller på stasjon.

3.5 Dyr på linjen

Dyr som er alvorlig skadet ved påkjørsel bør søkes avlivet, og togleder skal underrettes.

3.6 Jording av kontaktledning

Jording av kontaktledning skal bare foretas av godkjent personale, se Trykk 411.1.

3.7 Avsperring og vakthold

Uvedkommende (reisende, tilstrømmende skuelystne) bør holdes på slik avstand fra uhellstedet at hjelpearbeidet ikke hindres. Reisende vises om mulig til høvelig oppholdssted.

Om nødvendig sørges det for anvisning av adkomstveg til uhellstedet.

Er det oppstått lekkasje på tankvogn eller beholder med giftig gass eller andre farlige stoffer, skal beboere i nærheten og veifarende varsles.

Ved avsporing av vogn merket "Radioaktiv" skal vognen om mulig bevoktes i en avstand av ca. 15 meter inntil forholdsordre er mottatt.

Har kontaktledningen falt ned, må man forvise seg om at ingen kommer i nærheten av denne før strømmen er utkoplet.

4. TOGLEDERENS/TRAFIKKSJEFENS GJØREMÅL

4.1.

Ved melding om uhell skal toglederen iverksette de tiltak som etter forholdene anses nødvendig for å skaffe hjelp til eventuelle skadede og for å få trafikken i gang igjen, se Bilag 5, Bilag 6 og Bilag 7.

4.2.

Ved personskade skal toglederen straks varsle vedkommende politimyndighet. Politiet skal sørge for nødvendig utrykning av lege og ambulanse fra sykehus, Røde Kors Hjelpekorps, Norsk Folkehjelp o.a. Er lege tilkalt direkte, skal dette opplyses til politiet.

Videre vurderer toglederen om det skal tilkalles assistanse til uhellstedet fra nærmeste stasjon(er) som er pålagt utrykningsberedskap ved driftsuhell.

Sammenstøt mellom tog og kjøretøyer skal alltid meldes til politiet selv om personer ikke er skadet. Blir tjenestemann skadet eller drept, skal verneleder/arbeidstilsynet varsles.

4.3.

Trafikksjefen eller annen særskilt oppnevnt leder varsles. Toglederen og trafikksjefen avtaler hvordan videre varsling skal foregå, jf. pkt. 2.2. Trafikksjefen varsler regionsjefen og baneregionsjefen.

Trafikkdiriktøren og uhellskommisjonen varsles etter egne bestemmelser.

Elektrisitetstilsynet ved NSB skal varsles ved dødsulykke, personskade eller større materiell skade som skyldes elektrisk strøm.

4.4.

Må det rykkes ut med redskapsvogn, redskapsbil og/eller kranvogn, varsles vakthavende lokomotivleder og verkstedingeniør - eventuelt den som er oppnevnt som leder for vedkommende enhet - samt lederen for personalet på utrykningsstasjonen.

4.5.

Avhengig av de materielle skader på uhellstedet tilkalles assistanse ved henvendelse til vedkommende banemester og/eller elektromester. Vedkommende matesstasjon underrettes hvis det er nødvendig med utkopling av kjørestrom eller det er skader på kabler eller skinner som fører returstrøm.

Samtidig varsles baneingeniør og elektroingeniør om uhellet og de tiltak som er iverksatt.

4.6.

Er det oppstått lekkasje på tankvogn eller beholder med klor, svoveldioksyd eller ammoniakk anmoder toglederen en av nedennevnte bedrifter - som NSB har avtale med - om assistanse:

- A/S Borregaard (Tlf. Sarpsborg (09) 11 80 10) ved lekkasjer på følgende strekninger:
 - Hovedbanen, Kongsvingerbanen, Solørbanen, Østfoldbanen og Gjøvikbanen m/sidelinjer
 - Eidsvoll- Dombåsbanen, Raumabanen og Rørosbanen
 - Dovrebanen, Meråkerbanen, Nordlandsbanen og Namsoslinjen.
- Norsk Hydro A/S (Tlf. Porsgrunn (03) 56 20 00) ved lekkasjer på følgende strekninger:
 - Drammenbanen (fra Oslo S/V) m/sidelinje, Vestfoldbanen m/sidelinjer, Randsfjordbanen m/sidelinjer, Hokksund - Hjuksebø, Numedalsbanen, Bratsbergbanen og Sørlandsbanen til Gjerstad.
- Falconbridge Nikkelverk (Tlf. Kristiansand (042) 25 500 i tiden 0800 - 1600 og tlf. (042) 25 501 i tiden 1600 - 0800) ved lekkasjer på følgende strekninger:
 - Gjerstad - Sira og Nelaug - Arendal.
- Oslo Brannvesen (Tlf. (02) 11 44 55) for lekkasjer ved transport gjennom oslo.

Inntreffer lekkasje andre steder skal anmodning om assistanse skje til den av nevnte bedrifter hvorfra utrykning menes å kunne skje raskest.

Politimesteren i det politidistrikt hvor lekkasjen er oppstått, skal varsles.

4.7.

Ved påviselig eller antatt skade på emballasje for radioaktivt gods varsles politiet og Statens institutt for strålehygiene, Oslo, tlf. (02) 24 41 90.

4.8.

Ved eksplosjon, lekkasje eller fare for lekkasje på tankvogn eller større beholder med ildsfarlige, brennbare eller etsende gasser/ væsker varsles politi og brannvesen.

4.9.

Avlaving av dyr meldes til dyrets eier eller viltneemnda - rein til reindriftsagronomen.

5. NSBs RESSURSER FOR HJELPETJENESTEN

5.1. Oversikt

NSBs hjelpetjeneste har visse ressurser for å kunne hjelpe skadede og for å få trafikken igang igjen. Det omfatter:

- utstyr i rullende materiell
- utstyr på stasjoner som er pålagt beredskap
- Jernbanens sivilforsvar
- baneavdelingens personale og materiell (inkl. Elektro)
- verksteders personale og materiell

5.2 Utstyr i rullende materiell

Sanitetsmateriell skal være plassert slik:

- beredskapskoffert og sykebåre med utstyr på alle lokomotiver og i alle motorvogner og konduktørvogner
- førstehjelpkoffert på alle skifteaggreat av type Di2, Skd 220 og 224.
- førstehjelpskrin i alle konduktørvogner (for å dekke mindre forbruk).

Innholdsfortegnelse finnes i alle førstehjelpsenheter.

Brannslukkingsutstyr skal være plassert på alle lokomotiv og skifteaggregater og i motorvogner, konduktørvogner, sitte- og sovevogner, postvogner, restaurant- og kafeteriavogner.

Redningsutstyr (skap med piggøks og stikksag) er plassert i personvogner og i konduktørvogner som angitt i Bilag 3.

Gevær og ammunisjon for avliving av påkjørte dyr oppbevares i kasser plassert fast på toglokomotiv eller turneres i bestemte togsett.

Gassmasker er plassert på lokomotiv og bestemte skifteaggregater, se Art. 11.

Togtelefon skal være plassert på alle lokomotiv og motorvogner, se Bilag 1.

5.3 Utstyr på stasjoner som er pålagt utrykningsberedskap

På stasjoner som er pålagt utrykningsberedskap ved uhell skal det være lagret sanitets- og redningsutstyr som angitt i Bilag 2.

Betjente stasjoner skal ha beredskapskoffert og førstehjelpskrin. Mindre tjenestesteder skal ha førstehjelpskrin.

5.4 Innsetting av Jernbanens sivilforsvar

Etter forholdene på uhellstedet kan det settes inn styrker fra Jernbanens sivilforsvar, se Trykk 431. Disse skal raskt kunne møte på fram møttestedet, få utlevert sitt materiell og være klar for utrykning.

Sanitetslederen inndeler sitt sanitetspersonale i redningsgjenger (arbeidsenhet på 4) utstyrt med 1 førstehjelpkasse eller eske og 1 sykebåre med utstyr. Mangler tilstrekkelig antall opplært sanitetspersonale kan 2 ikke-opplærte settes inn i hver redningsgjeng.

Er sanitetslederen eller stedfortrederen ikke kommet når de fleste av sanitetspersonalet er møtt, beordres en av de andre til midlertidig leder. Personale som er budsendt, men møter sent, sendes om nødvendig etter.

5.5 Baneavdelingens utstyr

Banemesterne skal ha lagret utstyr i form av sviller, skinner, skinnebefestigelse og sporvekseldeler for reparasjon av skinnegangen. Banemesterne disponerer vanligvis biler og lastetraktorer med tilhengere. Enkelte banemestere disponerer også gravemaskiner, hjullastere og kompressorer.

Banemesterne skal ha oversikt over materiell på lager og det maskinelle utstyr som disponeres på deres strekning. De skal raskt kunne oppgi hva de kan avgi og være behjelpelig med i tilfelle skader på skinnegangen på nabo- eller nær- liggende banemesterstrekning, se Bilag 7.

5.6 Elektrotjenestens utstyr

Ledningstjenesten har revisjonsvogn, skinnetraktor og bil med utstyr og verktøy for reparasjon av kontaktledningsanlegg, se Bilag 7.

Elektromesterne for ledningstjenesten skal ha oversikt over kontaktledningsmateriell på lager og det maskinelle utstyr som disponeres på deres strekninger. De skal raskt kunne oppgi hva de kan være behjelpelig med i tilfelle skader på kontaktledningen på nabo- eller nærliggende strekning.

Elektrotjenesten har også biler med utstyr og verktøy for vedlikehold og reparasjon av lys-, sikrings- og sambandsanlegg.

5.7 Verkstedenes utstyr

Verkstedene kan ha kranvogn, redskapsvogn eller redskapsbil med rydningsmateriell, se Bilag 7.

Redskapsvogn har førstehjelpkasse.

6. OPPLYSNINGER TIL PRESSE OG KRINGKASTING

Ved uhell skal opplysninger til presse og kringkasting om jernbanens anliggender bare gis av Hovedkontoret informasjonsavdelingen eller av personale i ledende stillinger i Hovedkontoret og regionene.

Det skal ikke gis opplysninger om skyldspørsmål når en sak er under politietterforskning, heller ikke om årsaksforholdet.

Ved behov opprettes pressesenter. Presse, kringkasting og andre henvises dit.

7. RAPPORT TIL REGIONSJEFEN

7.1

Alt tjenestegjørende personale som var til stede ved uhell og/eller alvorlig driftsforstyrrelse, skal snarest og om mulig innen 24 timer hver for seg sende skriftlig rapport til regionsjefen gjennom nærmeste foresatte.

Rapporten skal inneholde det vedkommende kan opplyse om det inntrufne, herunder om mulig hendelsesforløpet som førte til uhellet.

Rapportskriverens nærmeste foresatte påfører sine bemerkninger.

7.2

Lederen for redskapsvogn - redningsavdeling - skriver rapport om i hvilken tilstand rullende materiell befant seg og hva som ble foretatt på uhellstedet for rask rydding av linjen.

Rapporten sendes verkstedsjefen som videresender den til regionsjefen.

7.3

Banemesteren/baneingeniøren skriver rapport om de banetekniske forhold ved uhellet og hvilke reparasjoner og utbedringer som er foretatt. Oppgaver og diagrammer vedrørende målinger og nivelllementer vedlegges rapporten.

7.4

Ledere for andre fagavdelinger som har vært tilkalt ved driftsuhell og driftsforstyrrelser, skal hver innen sitt fagområde innrapportere skadens omfang, antatt eller fastslått årsak, og hva som er gjort for utbedring. Elektromesterne nytter bestemt blankett.

7.5

Blir personale i tjeneste skadet eller drept skal vedkommende arbeidsleder sende innberetning på blankett nr 001.150.30.

8. INNBERETNING TIL HOVEDKONTORET

8.1

Regionsjefen sender innberetning til Hovedkontoret i følgende tilfeller:

- når mennesker er skadet eller omkommet
- uhell som rammer tog eller forårsakes av tog
- større skifteuhell og skifteuhell som sinker toggangen
- større uregelmessigheter vedrørende framføring av tog, selv om uhell ikke er inntruffet, og ved sperring av linjen som følge av ras, flom o.l.
- kollisjon med biler og andre kjøretøyer, herunder traller
- brann eller tilløp til brann i jernbanens materiell eller anlegg
- eksplosjon og lekkasje på beholdere med giftige, etsende, ildsfarlige og brennbare gasser/væsker, skade på emballasje for radioaktivt stoff m.v.
- alvorlige skader på faste anlegg og rullende materiell
- handlinger som forstyrrer eller har til hensikt å forstyrre jernbanedriften
- uhell og uregelmessigheter som må antas å lede til forføyninger fra Hovedkontorets side.

8.2

Den skriftlige innberetning til Hovedkontoret skal gi eksakte opplysninger om det inntrufne og hvilke arbeider og disposisjoner som ble foretatt på uhellsstedet eller i anledning av driftsforstyrrelsen. Videre gis opplysning om hvilken uhellsårsak man er kommet fram til, og hvilke tiltak man mener bør iverksettes for å hindre gjentakelse. Det må også opplyses om påbudt verneutstyr har vært anvendt.

Med innberetningen legges innkomne og innhentede rapporter, skisser, oppgaver og diagrammer samt mulige utlånte politidokumenter. Bilag nummereres i den rekkefølge de bør leses.

8.3

Større uhell og driftsforstyrrelser skal undersøkes av regionsjefen i den region hvor uhellet er skjedd, uavhengig av Uhellskommisjonen.

Det opptas forklaring av berørt personale. Forklaringen nedtegnes og underskrives. I innberetningen til Hovedkontoret må det gis opplysning om hvorvidt sikkerhetsbestemmelser, herunder regionens særbestemmelser er overtrådt.

Hvis personale fra flere regioner, verksteder o.l. er involvert, må det samarbeides for å bringe klarhet i forholdet.

Regionsjef, verkstedbestyrer og anleggsbestyrer skal underrette hverandre om forføyninger de vil foreslå, før innberetningen sendes til Hovedkontoret.

8.4

I alle tilfeller hvor uhell o.l. er meldt til politiet, må innberetning sendes Hovedkontoret. Det samme gjelder når uhell o.l. er omtalt i pressen.

Har politiet vært tilkalt eller blitt bedt om å skaffe assistanse, skal regionsjefen sende kopi av rapportene vedrørende det inntrufne til politimesteren og be om utlån av politiets etterforskningsdokumenter.

8.5

Når innberetningen er behandlet av Hovedkontoret, tilbakesendes sakens dokumenter sammen med Hovedkontorets kommentarer.

9. NSBs UHELLSKOMMISJON

NSBs uhellskommisjon er sammensatt av personale fra Hovedkontoret. Sikkerhetssjefen er formann og som sådan direkte underlagt administrerende direktør. Kommisjonen består ellers av personer med teknisk ekspertise innenfor fagområdene bane, rullende materiell og elektro. Formannen og de 3 øvrige medlemmene har hver 2 varamenn.

Ved melding om uhell bestemmer formannen om kommisjonen skal rykke ut, og om kommisjonen skal styrkes med andre representanter.

Kommisjonen foretar de undersøkelser den anser påkrevet, enten straks eller senere, for å bringe størst mulig klarhet i årsaksforholdene. Den vurderer om det enkelte uhell nødvendigvis gjør disposisjoner i form av spesialundersøkelser, kunngjøringer, forføyninger m.v., slik at gjentakelser kan unngås.

10. ØVELSER

10.1

Regionsjefen skal minst en gang i året forvise seg om at toglederne er kjent med de funksjoner som påhviler dem i forbindelse med hjelpetjenesten.

10.2

Regionsjefen skal sørge for at det minst en gang i året holdes teoretisk og/eller praktisk øvelse for sanitetsavdelingen (se Trykk 431) ved de stasjoner som er pålagt utrykningsberedskap.

10.3

Utrykningsøvelser legges opp internt og søkes gitt et realistisk preg. De kan også legges opp som fellesøvelser sammen med politi, Røde Kors Hjelpekorps, Norsk Folkehjelp o.a. Deltakere fra organisasjoner utenom jernbanen forespørres på forhånd.

10.4

Forutsetning, ordre og innkallinger vedrørende øvelser, skal innledes med ordet ØVELSE.

10.5

På stasjoner hvorfra det rykkes ut noteres:

- når ordren om utrykning ble mottatt
- når tilkalte hjelpere som ikke er jernbanepersonale møtte, eventuelt har bekreftet at innkallingen ble mottatt
- når jernbanens personale møtte
- når befordringsmiddel (biler, tog) var oppsatt eller rykket ut
- når hjelpeavdeling(er) reiste fra stasjonen.

10.6

Øvelseslederen sender rapport til regionsjefen som innberetter til Hovedkontoret.

11. GASSVERN

Til beskyttelse for å komme ut av farlig område ved lekkasje på beholdere med farlige gasser (klor, svoveldioksyd, ammoniakk, fluorvannstoff m.v.) has gassmasker:

- på alle lokomotiver,
- på utgangs-, ende- og skiftestasjoner på banestrekninger hvor det foregår regelmessig transport av farlige gasser,
- på skifteaggregater som skifter tankvogner med slike gasser til og fra sidespor,
- i matestasjoner.

Maskene oppbevares i kasser (à 6 masker) som er merket med "Gassmasker", se Bilag 9.

Togfører i tog som framfører farlig gass, skal forvise seg om at gassmasker følger toget.

Sender en stasjon fra seg gassmaskekasser skal dette registreres, og det må sørges for at de blir tilbakesendt.

Regionsjefen skal sørge for at berørt personale kan bruke maskene.

Regioner/verksteder skal føre fortegnelse over antall masker, deres plassering og tilstand.

12. RADIOAKTIVE STOFFER - STRÅLINGSFARE

Forskrifter for emballering, merking av vogn og kolli, påskrift på fraktbrev m.v. finnes i Trykk 425.

Hvis kolli med radioaktive stoffer er blitt utett eller skadet, skal slike kolli, og vogner med slike kolli om mulig settes på et avsides sted og avspærres med en sikkerhetssone med radius minst 15 m.

Regionsjefen, politiet, Statens institutt for strålehygiene samt avsender og mottaker skal straks varsles.

Før sakkyndige kommer til stede for å lede arbeidet, eller hvis det ikke foreligger klare retningslinjer for arbeidet, skal ingen oppholde seg i det området som er avspærret, unntatt for å redde menneskeliv.

Ved brann i kolli med radioaktivt stoff kan røyken bli radioaktiv, og en bør derfor unngå røyken.

13. HELIKOPTERLANDINGSPLASS

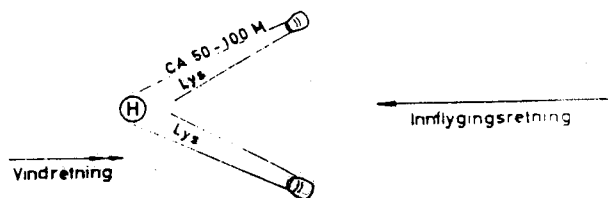
Store åpne plasser er best egnet som landingsplass (fotballbaner, store parkeringsplasser o.l.). Det er viktig at en landingsplass blir ryddet, da løse gjenstander som bygnings- og bølgeblikkplater m.v. kan bli virvlet opp og forårsake ulykker.

Vakter bør settes ut for å holde uvedkommende borte fra landingsplassen (minst 30 meter).

La en person stå i sentrum av planlagt landingsplass med ryggen mot vinden og vinke helikopteret inn. Når helikopterføreren er oppmerksom på landingsplassen, må denne person fjerne seg. For markering av landingsplass kan bluss, røykbokser eller annen avtalt markering benyttes.

Om natten bør landingsplassen belyses ved hjelp av lys fra biler, traktorer eller andre lyskilder. Det er meget viktig at lyskilden rettes mot landingsstedet og mot vinden uten at flyveren blendes.

Inn- og utstigning fra helikopter må kun skje på klar- signal fra helikopterbesetningen. Man skal alltid nærme seg et helikopter forfra.

14. FORHOLDSREGLER VED ULYKKER VED ELEKTRISK STRØM

Dødsulykke, personskade eller større materiell skade skal meldes til elektrisitetstilsynet ved NSB.

Den av Hovedstyret for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen utgitte plakat, "Ulykker ved elektrisk strøm" - Bilag 8 - skal være anbrakt i:

- venterom og kontorer på alle ekspedisjonssteder
- kontor og lager i større godshus
- stillverkshus, koplingshus og ladestasjoner
- hvilerom for stasjons-, tog- og linjepersonale
- vokterboliger
- lokomotivers og motorvogners ene førerrom
- konduktørvogner
- kraft-, mate- og transformatorstasjoner
- verksteder, lokstaller o.l.
- ledningsavdelingens revisjonsvogner
- redskapsvogner evt. redskapsbiler

samt på holdeplasser og for øvrig hvor det måtte finnes påkrevet.

15. HJELP/SAMTALER TIL PERSONALE SOM HAR VÆRT INVOLVERT I ULYKKER/STØRRE DRIFTSUHELL M.V.

Bedriftshelsetjenesten tilbyr hjelp/samtaler til personale som i tjenesten har vært involvert i ulykker/større driftsuhell eller som har vært utsatt for psykiske påkjenninger ved f.eks. ran, overfall m.v.

Det er viktig av bedriftshelsetjenesten får melding snarest mulig, slik at tilbud om slik hjelp/støtte kan gis.

Det må derfor utarbeides sikre melderutiner slik at bedriftshelsetjenesten får kjennskap til det inntrufne.

16. REKVIRERING AV LUFTAMBULANSE

For at togpersonalet skal kunne skaffe hurtigst mulig hjelp til personer som rammes av akutt sykdom (f.eks. hjerteattakk) i tog, er det etter vurdering i det enkelte tilfelle og nedennevnte retningslinjer, mulig å rekvirere helikopterambulans via togleder.

Hovedregelen er at det må foreligge sykdom eller skade som krever så rask og effektiv medisinsk behandling at bruk av annen ambulanse vil kunne medføre fare for den sykes/skadedes liv og helse.

Vakthavende lege ved luftambulansbasen vil ut fra de opplysninger han får fra togleder og eventuelt andre samtidige ambulansoppdrag ta standpunkt til om togleders rekvisisjon kan imøtekommes.

Fartøysjefen kan av sikkerhetsmessige grunner avvise oppdraget.

Togledelsen har oversikt over Norsk Luftambulanses helikopterbaser med tilhørende områder og telefonnummer.

Togleder og togfører i vedkommende tog skal avtale på hvilken stasjon den syke/skadede skal hentes. Togleder skal videre orientere personale ved stasjonen (dersom den er betjent) slik at nødvendige tiltak/forberedelser for helikopterlanding kan iverksettes.

Opplysninger som togleder må innhente/gi ved rekvirering:

- togførers navn og tognr.
- togleders navn, adresse og telefonnummer
- pasientens navn og fødselsdato (om mulig)
- hvor pasienten skal hentes
- pasientens sykdom/skade, tilstand og spesielle forhold som kan ha betydning for transporten
- hastegrad
- nærmeste landingsplass, landingsplassens beskaffenhet og eventuelle opplysninger om vær og vind som kan være av betydning for flygingen.

Det er viktig at togføreren og toglederen opprettholder telefonisk kontakt mens rekvirering pågår, slik at vakthavende lege ved luftambulansen kan få svar på eventuelle tilleggs-spørsmål, samt at togføreren får bekreftelse på om ambulansoppdraget kan utføres.

Søk etter tog

Hvis enbemannet tog har stoppet på sted på linjen der det vil ta lang tid å nå fram med "letemannskap", og togføreren etter bestemelsene ikke har meldt seg (innen 20 min.), eller etter avtale ikke melder seg på nytt, bør toglederen vurdere å rekvirere luftambulans for "søk" etter toget.

Årsaken kan i slike tilfeller være akutt sykdom.

Helikopterlandingsplass

Landingsplass for helikopter fra Norsk Luftambulans skal være minst 15 meter i diameter.

Togpersonalet og/eller stasjonspersonalet skal assistere helikopterføreren under landing. I den forbindelse vises til retningslinjer i art. 13.

TOGTELEFON - UTSTYR OG BRUK

1.

Telefonutstyret består av:

- telefonapparat
- kabel med stikker eller plugger for bruk på baner med jordkabel
- to ledningsstenger (hver stang to- eller tredelt) for bruk på baner med telefontråder på stolper. Stengene er sløffet på materiell som kun trafikkerer baner med elektrisk drift.

2.

På baner med jordkabel er det med bestemte mellomrom anbrakt kontakter for tilkopling av telefonen. Retningsskilt anbrakt på stolper, ledningsmaster, tunnelvegger m.v. viser til nærmeste kontakt/telefon. Disse er merket med en gul lysreflekterende "T" på blå bunn. Kontaktene/telefonene er plassert i skap eller boks som åpnes med konduktørnøkkel. Ved skapet er det angitt i tidels km. hvor på linjen en befinner seg.

Kabelskoene på kablen festes til telefonapparatets linjeskruer som vanligvis er merket L1 og L2, kabelens stikker settes i kontakten.

3.

På baner med telefontråder på stolper er togtelefonlinjene merket med firkantede metallskilt festet til isolatoren på annen hver stolpe. Ledningsstengene skrus sammen og henges opp, en på hver tråd. For å oppnå god kontakt bør stengenes krok skrapes fram og tilbake på tråden noen ganger. Stengenes ledninger festes til telefonapparatet som foran nevnt.

Langs enkelte baner er togtelefonlinjenes trådpar med bestemte mellomrom ført ned på stolpene, slik at telefonapparatet kan tilkoples uten bruk av ledningsstenger.

4.

Ringesignal for togtelefon er uavbrutt ringing i 10 sekunder. Telefonrøret må ligge på sin plass under ringingen og fjæren trykkes inn når det snakkes.

Stasjoner og tjenestesteder som hører at togtelefonens ringesignal blir gjentatt skal straks melde seg og tilby sin assistanse.

Enkelte banestrekninger har egne ringesignaler til bestemte stasjoner på togtelefonlinjen, se driftshåndboka.

5.

Telefonrøret må ligge på plass når samtale ikke foregår. Telefonapparatet skal om mulig bevoktes og må ikke rigges ned før toglederens tillatelse er innhentet.

6.
Telefonapparat på lokomotiver og motorvogner skal prøves i forbindelse med fastsatt terminnettersyn i henhold til vedlikeholdsforskriftene for de enkelte trekkaggregattyper.

Prøve for telefonapparat går ut på at:

- hvert apparat tilkoples en prøvelinje med tilhørende apparat, hvorefter det ringes og tales fra begge apparater,
- apparater som ikke virker tilfredsstillende, gis nye batterier og prøves på ny. Virker apparatet fremdeles ikke, byttes det ut med reserveapparat. Defekt apparat påsettes merkelapp som blant annet angir disponeringsstedet og sendes til elektromester for svakstrømstjenesten.

7.
Telefonapparat som er plassert i redskaps- eller revisjonsvogn, eller som disponeres av baneavdeling, elektroavdeling eller stasjon som er pålagt utrykningsberedskap ved driftsulykker, må prøves en gang hver måned av den som er pålagt ansvaret for dette. Kan prøven ikke foretas som foran anført kan den gjøres slik:

Først dreies induktorsveiven. Hvis klokken ringer er ringestrømkretsen som regel i orden. (Ved prøving av enkelte felttelefonapparater må kontaktskruene kortsluttes med en metallgjenstand og den hvite knapp trykkes ned før induktorsveiven dreies.) Derpå tas telefonrøret ut fra sin plass, de to linjeskruer kortsluttes med en metallgjenstand og den bevegelige arm føres noen ganger opp og ned. Høres tydelige knepp i høretelefonen er talestrømkretsen i orden.

REDNINGSUTSTYR FOR UTRYKNING

Stasjoner som er pålagt utrykningsberedskap ved uhell skal ha følgende utstyr:

- 1 sanitetskasse for lege
- førstehjelpsutstyr etter antatt behov
- sykebærer med utstyr etter antatt behov
- 2 ryggsekker (sekk I og sekk II) med lett redningsverktøy:

	Sekk I	Sekk II
Meisler 1 å 8" og 1 å 12"	2	0
Baufil med 2 blader	1	0
Avbitertang	1	0
Meiselhammer	1	0
Brannsikert teppe 100 cm x 60 cm	1	0
Donkraft, løfteevne 8 tonn	1	1
Betjeningsstang for donkraft	1	1
Øks	1	1
Tømmermannssag	1	1
Arbeidshansker (skinn i håndflaten)	1	1
Stavlampe m/batterier	1	1
Hodelykt m/batteri	1	1
Bærepresenninger, mrk NSB, (2 m x 1,50 m) maljet i hjørnene hvortil er festet 1,6 m tau	1	2
Feltspade med stålblad	0	1
Pumpetang	0	1
Kubein	0	1
Sveisebriller	0	1

- 2 stålspekk
- 1 autogenskjøreapparat (eventuelt mulighet for lån av apparat)
- 1 telefonapparat
- 1 kabelrull med ca 1 000 m telefonkabel montert på meis
- 1 kjemisk brannsløkkingsapparat
- 2 eller flere propanlykter
- veikart, eller kart i serien M 711 (1:50 000)
- tauverk.

De samme stasjoner skal ha følgende personlig utstyr for sanitetsmannskapene:

- overtrekksklær
- hjelm
- armbind
- hodelykt m/batteri
- gassmaske
- gummistøvler m/innleggssåler og raggsokker
- førstehjelpsveske.

REDNINGSUTSTYR I KONDUKTØRVOGNER

- 1 stikksag for stålsaging (m/2 stk reserveblad)
- 1 piggeøks
- 1 vedøks
- 1 tømmermannssag
- 1 pigghakke (enkel)
- 1 spade
- 1 stålspekk
- 2 petroleums stormlykter (påfylt)
- 1 10 m langt tau
- 1 presenning ca 2 x 2 m

I 4-akslede konduktørvogners skap for redningsverktøy skal det dessuten være en pose med 2 enkle eller 1 dobbelt ullteppe og en liten pute for bruk sammen med sykebåren.

OVERSIKT OVER MELDING/INNBERETNING OM UHELL

1. Ved uhell på betjent stasjon: Tilkall lege, politi, brannvesen etc. etter forholdene og orienter togleder.
2. Ved uhell på linjen: Sørg for at togleder blir varslet.

Uhellets art	Melding fra stasjon eller tog til:	Melding fra togledelsen til:	Melding fra regionsjefen
1. Når mennesker er skadet eller omkommet.	Togleder	Se art. 4 og 5 jf. Bilag 6	Telegrafisk til Hk Skriftlig til politi. (Senere innberetning til Hk)
2. Større driftsuhell hvorved forstyrrelser i toggangen og/eller lengre tids sperring av linjen (f.eks. forårsaket ved naturhendelse), herunder brann og eksplosjoner, lekkasje på beholder med giftig, etsende, ildsfarlig eller brennbar gass eller væske og skade på emballasje for radioaktivt stoff	Togleder	Se art. 4 og 5 jf. Bilag 6	Telegrafisk til Hk (Senere innberetning til Hk)
3. Mindre toguhell samt større skifteuhell (som ikke går inn under 2)	Togleder	Se art. 4 og 5 jf. Bilag 6	Innberetning til Hk
4. Mindre skifteuhell	Pts/Grs		
5. Alvorlige uregelmessigheter ved togenes sikre framføring, selv om uhell ikke er inntruffet	Togleder	Prs/Pts	Telegrafisk til Hk (Senere innberetning til Hk)
6. Sammenstøt mellom tog og andre kjøretøyer (selv om personer ikke er skadet, i så fall etter punkt 1)	Togleder	Prs og politi	Telegrafisk til Hk (Senere innberetning til Hk)
7. Handlinger som kan forstyrre jernbanedriften	Togleder	Prs/Pts	I alvorlige tilfeller telegrafisk til Hk (Senere innberetning til Hk)
8. Uhell og uregelmessigheter som kan foranledige forføyninger fra Hk's side		Prs/Pts	Innberetning til Hk med forslag.

Sjekkliste ved melding fra uhellsted til togleder

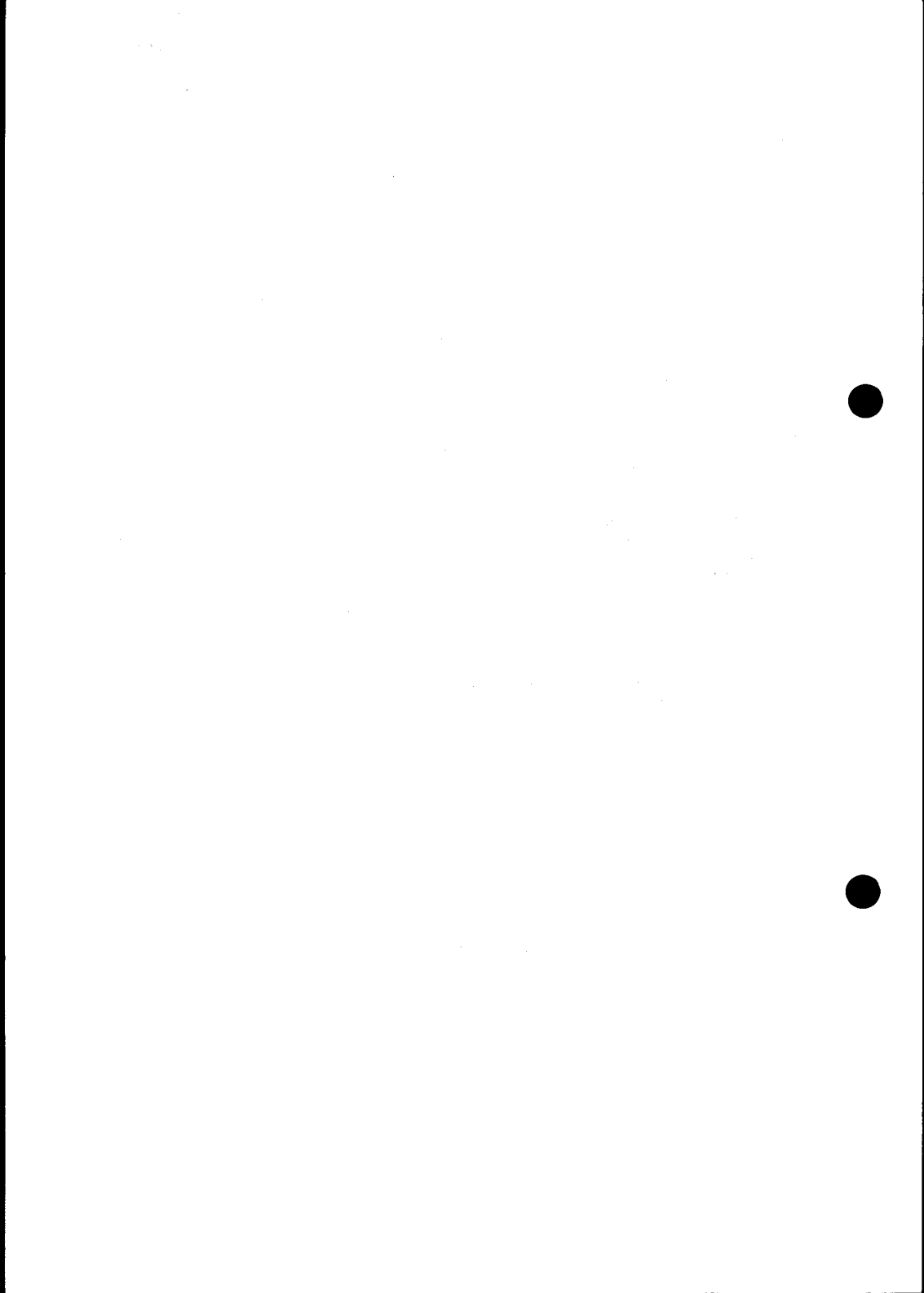
1. Melderens navn
2. Tog nr.
3. Sted/km
4. Dato/kl
5. Uhellets art
6. Om person er skadet/drept
7. Om det er oppstått brann
8. Hva slags materiell som er skadet/sporet av
9. Hvordan materiellet står, om det er veltet og innfiltret
10. Skade på skinnegang og kontaktledning
11. Skade på kabler og sikringsanlegg
12. Hvilke disposisjoner som er eller vil bli iverksatt før hjelp kommer
13. Nærmeste bebyggelse og vei
14. Ved lekkasje på tankvogn eller beholder med gass, ildsfarlig, brennbar eller etsende væske:
Hva slags gass/væske
15. Hvis vogn med radioaktivt stoff er avsporet eller emballasje for slikt stoff er skadet. Hvilke varselmerker vogn eller kolli er merket med
16. Instanser som er varslet direkte

EKSEMPEL

Sjekkliste for togleder ved videremelding (varsling) x)

Melding til:	Tlf.	Kl	Av
Politimester Trafikksjef Vakth.verksteding. Lokomotivmester			
Uhellskommisjonen xx) Trafikkdirktøren xx) Info xx) El. tilsynet v/NSB xx)			
Andre toglederenheter Prs xx) Bsj/OE xx) Verneleder/Arbeidstilsynet			
Klarmelding mottatt og meldt til Pts Tgm til Hk			

x) Tilpasses den enkelte region.
xx) Etter avtale med Pts (leder)

OVERSIKTER, PLANER M.V.

1.

For etablering av rask og effektiv hjelp ved uhell og driftsforstyrrelser, skal det ved togledelsen/stasjoner foreligge oversikter over adresse, telefonnummer m.v. til:

- banemestre med underlagte strekninger
- elektromestre for ledningstjenesten og matestasjoner med underlagte matestrekninger
- elektromestre for stillverktjenesten
- elektromestre for svakstrømtjenesten
- elektromestre for sterkstrømtjenesten
- vakthavende verkstedingeniør ved verksteder som er pålagt utrykningsberedskap med bemannet redskapsvogn og leder for redskapsvogner som sorterer under regionsjefen
- vakthavende lokomotivleder
- vakthavende vognmester
- stasjoner som er pålagt utrykningsberedskap ved ulykker
- politimestre (lokale redningssentraler) med oversikt over deres distrikter i.h.t. linjens kilometerinndeling
- lokale avdelinger av Røde Kors Hjelpekorps, Norsk Folkehjelp, Falken Redningskorps, Viking Redningstjeneste o.a.
- busselskaper som kan forespørres ved behov for transport
- bedrifter som disponerer anleggsmaskiner og som har erklært seg villige til å assistere ved driftsuhell
- institusjoner og bedrifter som kan yte assistanse ved oljelekkasje og lekkasje av andre forurensende væsker
- regionsjef, avdelings- og kontorledere, baneingeniører, elektroingeniører m.v.
- trafikkdirektøren, NSBs uhellskommisjon og el.tilsynet ved NSB
- bedrifter/institusjoner som varsles ved gasslekasjer og strålingsfare.
- Vernetjenesten/Arbeidstilsynet

2.

Verksteder, matestasjoner, banemesterstasjoner og andre tjenestesteder som er pålagt utrykningsberedskap ved driftsuhell og driftsforstyrrelser, skal ha liste over det

personale som kan tilkalles, hvor de treffes og hvorledes de varsles.

3.

Stasjoner som er pålagt utrykningsberedskap, skal ha utarbeidet plan for sammenkalling av hjelpere og transport av disse med utstyr.

4.

Verksteder, stasjoner o.a. tjenestesteder skal på sentrale steder ha oppslag som angir telefonnummer til:

- brannvesen og eventuell egen brannvernavdeling
- hvilken matestasjon som skal kontaktes for å få gjort kontaktledningen spenningsløs
- politi
- nærmeste lege og eventuelle egne førstehjelpere
- nærmeste ambulanser.

Stasjoner som får tilsendt alarmplakater fra lokale hjelpeorganisasjoner, slår disse opp i sine ekspedisjonslokaler.

ULYKKER VED ELEKTRISK STRØM

Forholdsregler utferdiget av Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen 1971.

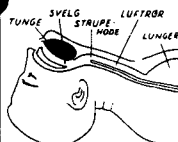
Frigjør hurtigst mulig den skadede fra berøring med spenningsførende deler.

Gjør anleggsdelen spenningsløs. Dersom dette ikke er mulig, kan De - om De er klar over fremgangsmåten - prøve å frigjøre den skadede. Ved høyspenning må frigjøringen skje ved hjelp av tilstrekkelig isolerende gjenstander. Ved lavspenning kan De gripe fett i den skadedes tørre klær, eller vikle tørr tøy om Deres egen hånd. Det kreves ofte stor kraft for frigjøring. Pass på at De selv eller den skadede ikke usettes for farlig fall e. l.

Hvis den skadede ikke puster, gå øyeblikkelig i gang med opplivningsforsøk.

Så snart den skadede er frigjort fra spenningsførende deler, utføres kunstig åndedrett med munn til munn metoden. Kast ikke bort tid med å lasne stramme klesplagg, belter e. l. Heller ikke tilkalling av lege, som bør skje snarest mulig, må forsinke igangsettingen av opplivningsforsøkene. Enhver forsinkelse kan være skjelesvanger. Transport til lege eller sykehus må bare skje dersom opplivningsforsøkene kan fortsette kontinuerlig. Det kan være nødvendig å fortsette opplivningsforsøkene i lang tid. Selv om den skadede begynner å puste må han passeres nøye, slik at opplivningsforsøkene om nødvendig straks kan fortsette. Gi ikke den skadede noe å drikke før han har kommet til full bevissthet.

Munn til munn metoden

Det er en forutsetning for at kunstig åndedrett skal bli vellykket at det er fri luftpassasje til lungene. Dette oppnås ved å bøye hodet så langt bakover som mulig.

Legg den skadede på ryggen. Med en hånd på pannen og en hånd under nakken på den skadede bøyes hodet så langt bakover som mulig. Denne stillingen av hodet må opprettholdes hele tiden under det kunstige åndedrett.

Trekk pusten dypt inn, gap godt opp, press kinnet mot den skadedes nesebor og legg munnen over den skadedes munn. Blås inn gjennom den skadedes munn. Brystkassen vil da heve seg som tegn på at luften kommer ned i lungene.

Ta munnen bort og vend øret mot den skadedes munn. En skal da høre og føle at luften blåses ut fra den skadede samtidig som den utvidede brystkassen igjen faller sammen.

Gjenta innblåsingen 15-20 ganger i minuttet. Hvis luften lekket ut gjennom den skadedes nese under innblåsingen, kan neseborene lukkes med tommel og pekefinger, men hodet må likevel hele tiden presses bakover. Dersom innblåsning ikke lykkes, kan dette skyldes matrester e. l. i munn eller svelg. Vend den skadedes hode og skuldre over på siden og rens ut det som stenger med en finger e. l. Dette gjøres også hvis den skadede kaster opp.

Utvendig hjertekompresjon

Er man sikker på at det kommer luft ned i lungene under innblåsingen, og den skadedes tilstand likevel ikke bedres merkbart i løpet av 1-2 minutter etter ulykken, kan årsaken være at også hjertefunksjonen er opphevet. Prøv først om det er mulig å kjenne pulsen på halsen ved å trykke fingrene inn like foran den skrå halsmuskel. Foreligger det bevisstløshet, åndedrettsstans, utvidede pupiller og ikke følbart puls på halsen, skal det foruten kunstig åndedrett også utføres utvendig hjertekompresjon.

Hvis det er to redde tilstede, skal den ene utføre kunstig åndedrett mens den andre utfører utvendig hjertekompresjon.

Er redderen alene, utføres innblåsingen og den utvendige hjertekompresjon avvekslende. Redderen gir da 15 hjertekompresjoner etterfulgt av 3 innblåsinger.

Den skadede skal ligge på ryggen på et underlag som ikke gir etter (f. eks. på gulvet). Slå på kne ved siden av den skadede. Legg den ene håndroten over nedre halvdel av brystbenet, og plasser den andre hånden oppå denne. Bare håndroten av den underste hånden skal berøre brystkassen for å unngå ribbebrudd. Trykk raskt nedover, så kraftig at man tydelig kan se at brystbenet beveger seg. Deretter slippes trykket, så brystkassen får anledning til å utvide seg helt.

Gjenta kompresjonen 60-80 ganger i minuttet. Hjertekompresjonen skal utføres med strake armer. Hev benene på den skadede for å lette tilbakestrømmingen av blod til hjertet.

Transport til sykehus

Dersom pulsen ikke kommer tilbake etter at man har holdt på med opplivningsforsøkene i noen minutter, bør alt settes inn på å få transportert skadede til sykehus. Kunstig åndedrett og utvendig hjertekompresjon skal hele tiden fortsette under transporten.

Kunstig åndedrett med munn til munn metoden og utvendig hjertekompresjon kan opprettholde livet i lang tid. Det kan ikke angis hvor lenge opplivningsforsøkene skal fortsette. Dette bør om mulig avgjøres av lege.

Bevisstløse personer som puster, skal alltid ha hodet bøyet bakover og ligge på siden, også under transport, for å hindre at luftveiene tilstettes ved at tungen faller tilbake eller på grunn av matrester, blod e. l. Stabilit sideleie kan oppnås slik: Legg den bevisstløse på siden med det underste benet bøyd i hoften og i kneet, slik at han ikke faller framover. Legg den underste armen bakover slik at han ikke kan rulle over på ryggen. Legg den andre hånden under kinnet på den bevisstløse.

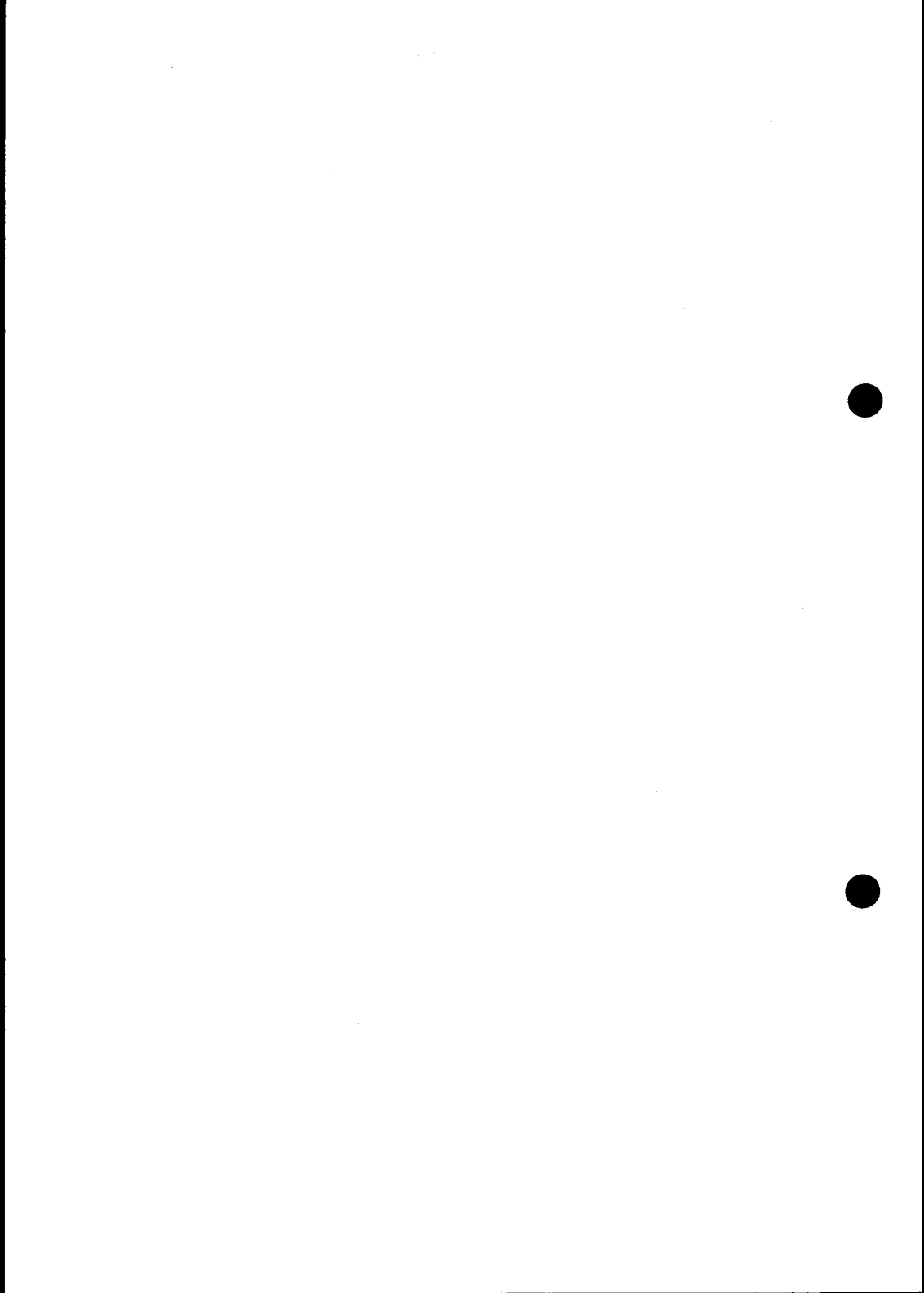
Annen behandling

For bruddskader foretas vanlig førstehjelpsbehandling. Brannsår skal dekkes med tørre sterile bandasjer. Den skadede skal holdes varm med teppe e. l. Han skal ikke drikke før han er kommet til full bevissthet. Personer som har vært utsatt for strømgjennomgang, skal alltid undersøkes av lege snarest mulig, da de kan ha skjulte skader.

Nærmeste lege/sykehus	Adresse	Telefon

Opplivningsforsøk bør innøves grundig, og gjennoppfriskes minst en gang hvert år.

Se også Norsk Folkehjelp: "Håndbok i førstehjelp og yrkesulyttere" og Kirke- og undervisningsdepartementet: "Utvredningsbøke".

GASSMASKER

1. Gassmaskekassene inneholder 3 stk gassmaske nr 1, 2 stk. nr 2 og 1 stk. nr 3. Gassmaske nr 1 er størst og passer de fleste mannsansikter.

Hver maske med filterpatron ligger i bæreveske. I gassmaskekassene ligger også to par syrefaste gummihandsker.

2. Gassmaskenummeret er angitt på maskens tinningsparti og utenpå bærevesken. Måling av gassmaskestørrelse foretas med et gassmaskemål. Bruksanvisning følger gassmaskemålet.

Bedriftslegekontorene skal måle ansiktet og føre gassmaskestørrelse inn i personalets helsebok.

3. Filterpatronen gir beskyttelse i kort tid mot svake konsentrasjoner av giftige industrielle gasser.

Filterpatronen gir også åndedrettsbeskyttelse mot alle kjente krigsgasser og radioaktivt nedfall. DEN BESKYTTER IKKE MOT EKSOS OG KULLOS.

4. Filterpatronen er hermetisk lukket av plastpropper i gjengestussen og i luftinntaksåpningen. Proppene fjernes når filterpatronen skal brukes.

Filterpatronen må inntil den skal nyttes være lufttett lukket, da aktivkullene ellers vil ta opp luftens fuktighet, og dette vil i det lange løp nedbryte aktiviteten.

En uåpnet filterpatron tåler ca. 20 års lagringstid.

5. Filterpatroner som har vært brukt under øvelse, kan brukes om igjen under senere øvelse. Filterpatroner tilhørende gassmasker som holdes i beredskap må være uåpnet og ubrukte.

6. Under bruk av gassmaske puster man dypt og rolig. Et hurtig og overfladisk åndedrett medfører at den luftmengde som er inne i gassmasken, ikke fornyes tilstrekkelig.

7. Har masken vært lagret i lengre tid kan utåndingsventilen klebe seg fast til underlaget. Press da ventilkammeret av og løsgjør ventilen ved forsiktig å føre en finger inn under og rundt den. Hvis masken i noen tid har vært utsatt for kulde, vil den bli stiv og hard. Den mykes imidlertid raskt opp etter påsettingen. For hurtigst mulig å oppnå god tetting, skal man - etter påsetting og stramming av stroppene - presse masken med begge hender inn mot kinnene i ca 1/2 minutt. Når masken tas

av etter bruk i kaldt vær, vil utåndingsventilen være våt og kan fryse fast. Press da ventilkammeret av og løsgjør den slik som nevnt foran.

8.

Ved bruk må det kontrolleres at masken er tett.

Hold innsiden av håndflaten mot filterholderen og pust inn. Er masken riktig tilpasset vil den suges inn mot ansiktet. Denne tetthetsprøve må alltid foretas før filterpatronen skrus inn.

9.

Etter bruk bør gassmasken rengjøres. Filterpatronen skrus da ut, ventilkammeret løsnes og masken vaskes med en bløt klut i lunkent vann (30-40°C) tilsatt syntetisk vaskemiddel. Den skylles deretter i kaldt vann, tørkes med en ren klut og henges til tork i hodestroppene. Bensin eller løsemidler må ikke brukes. Unngå såpe.

Filterpatronen tørkes av utvendig med en oppvridd klut. Det må ikke komme vann i filterpatronen.

10.

Gassmaske som skifter eier må desinfiseres. Det nyttes 0,5% oppløsning av "kloramin - T" i lunkent vann (30-40°C) (ca en teskje "kloramin - T" for hver liter vann). Hvis flere masker skal desinfiseres, anbefales å nytte en bøtte som rommer 10 liter. ("Kloramin - T" selges også under navnet "Kloramidol A".)

Filterpatronen fjernes og maskene - så mange som mulig - legges i bøtten. Hvor de skal ligge under væskeoverflaten i 5 minutter.

Etter desinfeksjonsbadet skylles maskene i kaldt vann og henges til tork. Bæreveskene desinfiseres på samme måte. Filterpatronene desinfiseres ikke. Desinfeksjonsvæsken kan kun brukes en gang.

INSTRUKS FOR BRUK AV BÅNDOPPTAKER VED TOGLEDELSEN

1 VIRKEOMRÅDE

Båndopptakeren er plassert i eget låst skap i låst rom, og nøkkel oppbevares av elektromester (svakstrøm). Enhver samtale til/fra den enkelte togleder blir tatt opp. Båndopptakeren går kontinuerlig, og hver betjeningsplass har sitt eget spor. Samtalene oppbevares på bånd i 24 timer, hvoretter de automatisk viskes ut.

2 ADGANG TIL BÅNDOPPTAKER

Vedkommende elektromester er ansvarlig for at det ikke gis adgang til skap (eventuelt rom) hvor båndopptaker er montert, for andre enn de som har adgang i henhold til punkt 6 i denne instruks.

3 a KONTROLL VED UHELL ELLER TILLØP TIL UHELL

Når det er skjedd uhell, eller tilløp til uhell, som er av en slik art at de kan bli gjenstand for etterforskning/gransking, eller skal meddeles til NSB Hovedkontoret i henhold til Trykk 427, bilag 4, skal båndet tas ut og beslaglegges.

b ØVRIGE KONTROLLER

Båndet kan også forlanges tatt ut av personale som mener at ordre/ opplysninger vedrørende sikkerhetstjenesten ikke gis forsvarlig, selv om det ikke har ført til uhell/tilløp til uhell, men at forholdet er av en slik karakter at det bør vurderes i forbindelse med forebyggende tiltak.

4 AVSPILLINGER I FORBINDELSE MED FOREBYGGENDE TILTAK

I tillegg til kontroll av sikkerhetstjenestens utførelse ved uhell eller tilløp til uhell, jf. pkt. 3a, er det en målsetting for anskaffelse av båndopptaker i togledelsen at tiltaket skal ha en forebyggende virkning for at forespørsler, meldinger, besvarelser, ordrer mv. gis på reglementert måte, slik at misforståelser unngås.

Avspilling foretas også etter større driftsuregelmessigheter.

Avspillinger til disse formål foretas av en representant fra regionens sikkerhetskontor i nærvær av to representanter som er utpekt av personalorganisasjonene.

Manglende påbudt repetisjon av ordre (opplysninger) i telefon og feilaktig ureglementert bruk av formler, ordrer ol. tas opp med de berørte - som da gis anledning til nødvendig avlytting av båndet - for å forebygge uhell.

Avspilling av band for kontroll av sikkerhetstjenestens utførelse skal foretas minst 6 ganger pr. år.

Det skal noteres i egen protokoll når avspillingen har funnet sted, om uregelmessigheter er oppdaget, og i så fall hvilken påtale som er gitt.

5 UTTAK/AVSPILLINGER

Ordre ønske om uttak av båndet, i henhold til pkt. 3a og b. gis til togleder.

Ordre ønske gis videre av togleder til elektromester (svakstrøm), eller hans stedfortreder som er ansvarlig for at båndet blir tatt ut og beslaglagt.

Når båndet er tatt ut etter reglene i pkt. 3a og beslaglagt, skal dette ikke under noen omstendigheter tas i bruk før tillatelse foreligger.

Enhver avspilling skal foretas etter bestemmelsene i denne instruks, og under iakttagelse av avgitt taushetsklærning, samt forvaltningslovens § 13 om taushetsplikt.

Orderen ønsket om uttak av båndet, etter pkt. 3a og b. gis muntlig, og bekreftes skriftlig.

6 TEKNISK KONTROLL

Personale ved svakstrømsavdelingen skal forestå kontroll av utstyret, og kvalitet på opptak.

Minst en gang hver måned skal elektromester (svakstrøm), eller hans stedfortreder sammen med en representant, oppnevnt av personalorganisasjonene fra personalet på stedet, foreta innspillings- og kvalitetskontroll av samtlige kanaler for å forvise seg om at opptakenes kvalitet er tilfredsstillende.

Toglederne gis nødvendig forhåndsunderretning om når kontrollen vil bli foretatt.

Ved omkoplingsarbeid, teknisk feil og ved andre inngrep i båndopptakeren eller utstyr knyttet til denne, skal det snarest mulig etter avsluttet arbeid foretas en innspillingskontroll av samlige kanaler.

Toglederne skal straks underrettes.

Kontrollordning i form av lys- og lydsignal som viser når båndopptakeren er ute av drift, er satt opp lett synlig og hørbart for toglederne.

For båndopptakeren skal det føres kontrollbok. I denne kontrollboken skal det føres inn alle opplysninger som anses å være av betydning når det gjelder teknisk standard, bandskifte mv.

Innføring i kontrollboken skal signeres med angivelse av dato og klokkeslett.

